

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	1890 Менеджмент організацій і адміністрування
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	073 Менеджмент

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

14.04.2022 р.

Справа № 2129/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 07 "Управління та адміністрування" у складі:

Бардась Артем Володимирович – головуючий,

Андрусак Наталія Олександрівна,

Шуляр Роман Віталійович,

Шалімова Наталія Станіславівна,

Омельченко Наталія Володимирівна,

Люта Ольга Василівна,

Касян Сергій Якович,

Ваврін Максим Ростиславович,

Боєнко Олена Юріївна,

за участі запрошених осіб:

Жилінська Оксана Іванівна – гарант ОП,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	1890
Назва ОП	Менеджмент організацій і адміністрування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	073 Менеджмент
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію з визначенням "зразкова".

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

Цілі освітньої програми добре узгоджуються з місією економічного факультету та університету в цілому, повною мірою спрямовані на реалізацію Стратегічного плану розвитку закладу до 2025 року. У програмі визначна унікальність, яка дозволяє випускникам програми отримувати компетентності, що дозволяють випускникам виконувати широкий спектр професійних робіт: від роботи менеджерами у міжнародних та українських фірмах до роботи в органах державного управління.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

Позитивною практикою можна вважати створення на факультеті Експертної ради роботодавців та випускників, кафедри підтримують зворотний зв'язок зі свіми випускниками, як продовжують професійну кар'єру, запрошуючи їх на засідання кафедри. Цілі освітньої програми та програмні результати за ОП обговорюються з залученням здобувачів, роботодавців, провідних фахівців організацій різних галузей діяльності та форм власності, представників академічної спільноти, представників центральних органів виконавчої влади. Пропозиції роботодавців при розробці першої редакції ОП у 2018 р. враховані у цілях і ПРН у частині запровадження присвоєння професійної кваліфікації «менеджер проектів» (у новій редакції 2020 р.: 2447.2 «Професіонал з управління проектами та програмами». Формулювання цілей та ПРН, перелік освітніх компонент, форми і методи навчання та викладання за ОП обговорювались на розширених засіданнях кафедри, НМК ЕФ, вченої ради ЕФ, Науково-методичної ради КНУТШ.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Для урахування тенденцій розвитку спеціальності, галузевого та регіонального контексту ринку праці заклад постійно залучає роботодавців до проведення ярмарків вакансій, проведення кейс-клубів, тренінгів, організації спільних проектів. Розробниками ОП під час формулювання цілей та програмних результатів навчання брався до уваги досвід провідних українських та іноземних ЗВО, зокрема таких як КНЕУ ім. В. Гетьмана, НТУУ «КПІ», ДУ «Львівська політехніка», Варшавського університету, внаслідок чого було запроваджено нові змістові компоненти та інтерактивні методи навчання для обов'язкових («Управління проектами», «Формування системи прикладних методів менеджменту»; «Innovation Management»; «Методика викладання менеджменту») і вибіркового («Сучасні концепції лідерства»; «Кадровий менеджмент») компонент.

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Практична та теоретична підготовка за ОП забезпечується опанування таких освітніх компонент як «Формування системи прикладних методів менеджменту»; «Управління проектами»; «Маркетинг нововведень»; «Управління інвестиційним портфелем»; «Системна організація та управління нововведеннями»; «Прикладна економетрика», виконанням кваліфікаційної роботи магістра.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Освітня-наукова програма за обсягом відповідає вимогам нормативно-правових документів, причому понад 30% від загального обсягу присвячено дослідницькій складовій, яка забезпечується такими освітніми компонентами як Методологія та організація економічних наукових досліджень”, “Управління патентно-ліцензійною діяльністю”, “Актуальні проблеми економічної теорії та економічної політики” “Формування системи прикладних методів менеджменту”, “Філософія управління”, “Методика викладання менеджменту”, “Науково-дослідна практика”, а також кваліфікаційною роботою магістра.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Вісімнадцять обов’язкових освітніх компонент ОНП складають логічну взаємопов’язану систему, забезпечуючи набуття усіх задекларованих програмних компетентностей та програмних результатів навчання.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст освітньо-наукової програми повною мірою відповідає предметній області спеціальності 073 "Менеджмент".

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обов’язку, передбаченому законодавством

Здобувачі вищої освіти за ОНП здійснюють вибір в особистому кабінеті відповідно до Положення про порядок організації права на вільний вибір навчальних дисциплін, яким передбачено шість пар вибіркових дисциплін, серед яких здобувач освіти обирає одну дисципліну. Позитивною практикою є те, у трьох з цих пар дисциплін одна дисципліна викладається англійською мовою, зокрема це Бренд-менеджмент нових товарів, Бізнес-аналітика, Інтернет-комерція.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ОНП передбачає практичну підготовку здобувачів за рахунок формування спеціальних компетентностей (СК1, СК2, СК4, СК5, СК6, СК7, СК8, СК12, СК13, СК14, СК15, СК16), під час семінарських, практичних і лабораторних занять, виконання самостійної роботи за ОК1.3, ОК1.5, ОК1.6, ОК1.10, ОК1.11, ОК1.13, ОК1.14, ОК1.15, ВК3.2.1-3.2.12 . Позитивною практикою є участь у проведенні лекційних, семінарських, практичних занять випускників та роботодавців.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Набуття здобувачами соціальних навичок забезпечується 4 обов’язковими ОК та низкою вибіркових, які передбачають роботу у командах, ділові ігри, групову роботу, участь у національних та міжнародних конкурсах.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Хоча для спеціальності 073 "Менеджмент" не передбачено професійний стандарт, проте здобувачам освіти надається можливість отримання професійної кваліфікації 2447.2 "Професіонал з управління проектами та програмами" (<http://surl.li/biohq>) за умови опанування ОК "Управління проектами" з одержанням мінімального балу 75 балів зі 100 можливих, виконання розробки навчального проекту на замовлення реальної організації, стажування у навчальному проектному офісі та розроблення проекту у кваліфікаційній роботі.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг освітньо-наукової програми складає 120 кредитів, з яких 30 кредитів забезпечується вибірковою складовою в межах індивідуальної траєкторії здобувачів освіти. Обсяг навчального навантаження для окремих освітніх компонент варіюється в межах 3-9 кредитів ЄКТС. Зразковою практикою можна вважати рівномірний розподіл навчального навантаження між семестрами. Перелік ОК та заявлені дисциплінарні результати навчання за обов'язковою частиною ОНП дозволяють досягти заявлені цілі та програмні результати навчання.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Освітньо-наукова програма не передбачає дуальної форми здобуття освіти.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

ГЕР погоджується з висновками ЕГ

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

ГЕР погоджується з висновками ЕГ

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР погоджується з висновками ЕГ

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР погоджується з висновками ЕГ

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Позитивною практикою є застосування студентоцентрованого підходу шляхом комбінації лекційних та практичних занять із розв'язанням задач і кейсів, проведенням тренінгів, написанням наукових публікацій, роботою у малих групах. Додатково варто відзначити налагоджену систему комунікацій між здобувачами та викладачами через додатки Viber, Telegram, тощо.

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

Інформація здобувачам щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання надається здобувачам за допомогою робочих програм освітніх компонент, усного повідомлення викладачем про результати та критерії оцінювання викладачем на початку опанування ОК, методичних рекомендацій. Для здобувачів ВО на сайті розміщено інформацію про освітній процес та розклад занять.

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

Поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньо-наукової програми відбувається завдяки опануванню обов'язкових компонент ОНП (ОК 1.1; ОК1.4; ОК1.7; ОК1.8; ОК1.9; ОК1.16; ОК1.18), які містять дослідницьку компоненту загальним обсягом 38 кредитів. Здобувачі вищої освіти беруть участь у конкурсах наукових робіт, 8 здобувачів відзначені як переможці таких конкурсів. Кваліфікаційні роботи магістрів обов'язково містять дослідницьку складову. Позитивним прикладом можна вважати існування наукової школи «Дослідження та формування інноваційно-інвестиційної політики та системи менеджменту її реалізації».

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Науково-педагогічні працівники оновлюють зміст програм дисциплін на основі сучасних тенденцій розвитку галузі, наукових досліджень і системного аналізу наукових публікацій у сфері менеджменту, результатів підвищення кваліфікації та міжнародних стажувань, зокрема у Нортумбрійському та Оксфордському університетах, участі у тренінгах, семінарах, вебінарах, пропозицій і рекомендацій стейкхолдерів.

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Науково-педагогічні працівники беруть активну участь у інтернаціоналізації наукової діяльності, зокрема публікації у міжнародних індексованих наукових виданнях мають Жилінська О.І., Корнілова І.М., Приймак В.М., Герасименко О.О., Білоус Т.М., Горбась І.М. та ін. Підвищення кваліфікації та стажування викладачів відбуваються у Празькому інституті підвищення кваліфікації (м. Прага, Чеська Республіка), Нортумбрійському університеті (Велика Британія, м. Ньюкасл-апон-Тайн), Університеті П.Й.Шафарика, Технічному університеті (м. Кошице, Словаччина), Університеті Мішкольца (м. Мішкольц, Угорщина), Віденському університеті (м. Відень, Австрія), Університеті імені Миколаса Ромеріса (м. Вільнюс, Литва), University of Finance, Business and Entrepreneurship (м. Софія, Болгарія). Добувачі добре проінформовані про можливості академічної мобільності та беруть активну участь в таких програмах., зокрема, університетах Польщі, Чехії та Італії. Позитивною практикою інтернаціоналізації є вхідна академічна мобільність здобувачів з вишів Німеччини, Туреччини, Казахстану.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

ОНП передбачає такі форми поточного оцінювання як: усні опитування, підготовка презентацій, есе, контрольні роботи, виконання тестових розрахунково-аналітичних та ситуаційних завдань. Підсумковий контроль передбачає: підсумкові залікові роботи, диференційовані заліки, письмові і усні іспити, захист навчального проекту, захист звіту з практики, комплексний підсумковий іспит та публічний захист кваліфікаційної роботи. Робочі програми навчальних дисциплін містять інформацію про результати навчання та форми, за якими буде оцінюватись їх здобуття, вимоги до академічної доброчесності.

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

Як зазначається у звіті ЕГ, формами атестації на ОНП «Менеджмент організацій і адміністрування» є складання комплексного підсумкового іспиту, що спрямовано на оцінювання таких програмних результатів навчання як: ПРН 1, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 13, ПРН 15, ПРН 16, ПРН 19, а також захист кваліфікаційної роботи магістра: ПРН 1, ПРН 2, ПРН 3, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 9, ПРН 11, ПРН 12, ПРН 15, ПРН 19, ПРН 20. Додатково здобувачі ВО мають змогу отримати Професійну кваліфікацію 2447.2 «Професіонал з управління проектами та програмами» за виконання наступних вимог: розробки навчального проекту на замовлення організації під час проходження стажування у проектному РМО і складання іспиту з дисципліни «Управління проектами» не нижче 75 балів; захисту кваліфікаційної роботи магістра (за професійною кваліфікацією у сфері управління проектами та програмами) та складання комплексного підсумкового іспиту з оцінками не нижче 75 балів.

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Під час зустрічі зі здобувачами ВО ОНП «Менеджмент організацій і адміністрування» ЕГ було визначено, що в умовах дистанційного навчання контрольні заходи проводяться в тестовій формі, виконанням індивідуальних завдань, написанням аналітично-розрахункових завдань з подальшим скануванням і відправленням роботи на перевірку викладачу. При складанні усних екзаменів передбачається ідеозапис усної відповіді здобувача. Овторне складання підсумкового контролю не більше двох разів з однієї дисципліни до початку наступного семестру при наявності не більше ніж двох незадовільних оцінок з кожної дисципліни. Окрім того, передбачено порядок розгляду звернень здобувачів ВО у випадку незгоди з оцінкою при поточному та семестровому контролі. Зокрема, він може звернутися до оцінювача за роз'ясненням з приводу оцінки і у випадку незгоди з ним звернутися до декана факультету. При незгоді з результатами підсумкового контролю здобувач має право подати апеляцію на ім'я ректора. Здобувачі, що ввійшли до фокус-групи, продемонстрували обізнаність з правилами проведення контрольних заходів та критеріями оцінювання.

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

У закладі сформована культура академічної доброчесності, сам заклад бере участь у численних міжнародних та національних проєктах, спрямованих на поширення найкращих практик академічної доброчесності серед закладів вищої освіти України, зокрема у проєкті "Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти" від Американських рад з міжнародної освіти. Позитивною практикою можна вважати наявність на вебсайті кМІД вкладки "Студенту", на якій розміщена Абетка академічної доброчесності та Пам'ятка для студентів щодо перевірки на академічний плагіат. У закладі відпрацьована система перевірки кваліфікаційних робіт, дисертацій, підручників, наукових публікацій, індивідуальних робіт здобувачів освіти. Водночас ГЕР висловлює зауваження членам ЕГ, які склали звіт про самооцінювання, оскільки у пункті 5.4 ними продемонстровано нерозуміння відмінностей між плагіатом та унікальністю (оригінальністю) навчальних робіт - мова про цитату: "Здобувачі ВО зазначили, що відсоток плагіату не може перевищувати 20%". Очевидно, що таке твердження суперечить нормативним документам КНУШ, а саме таке припущення з боку здобувачів мала би стати підставою для зниження оцінки зі зразкової за даним підкритерієм. Проте члени ЕГ продублювали це твердження, яке ГЕР не має змоги перевірити, залишивши оцінку А - "взірцева". Варто відзначити, що у звіті самооцінювання ЗВО не містяться подібні твердження, як і у нормативних документах, що регулюють перевірку робіт та запобігання академічній недоброчесності.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

ГЕР погоджується з висновками ЕГ щодо високої професійної майстерності викладачів, залучених до викладання на ОНП, у деяких з них відповідність ліцензійним вимогам підтверджується 11-12 пунктами.

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

ГЕР погоджується з висновками ЕГ щодо наявності прозорої процедури оцінювання та конкурсного відбору викладачів при прийомі їх на роботу.

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

Позитивною практикою є залучення роботодавців до проведення лекційних, практичних занять, проведення майстер-класів і тренінгів, замовлення проєктів, консультування проєктних команд, роботи у журі під час оцінювання проєктів, участі у Днях кар'єри, ярмарках вакансій, участі у захисті кваліфікаційних робіт.

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

ГЕР погоджується з висновками ЕГ у тому, що позитивною практикою є залучення до проведення лекцій, майстер-класів, тренінгів фахівці таких комерційних організацій як «Coca Cola», «Райффайзен Банк» тощо.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

Усі науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації ОНП пройшли стажування, зокрема значна частина з них стажувалася у закордонних закладах вищої освіти. Заклад сприяє проходженню стажувань завдяки роботі міжнародного відділу та сприяє науково-педагогічним працівникам у зміні графіків робочого навантаження на час проходження ними таких стажувань.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

У закладі існує системна політика, спрямована на стимулювання розвитку викладацької майстерності за рахунок проведення тренінгів, роботи мовних центрів. Наявна та діє система морального та матеріального заохочення найкращих науково-педагогічних працівників.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

ГЕР погоджується з висновками ЕГ

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

ГЕР погоджується з висновками ЕГ

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

ГЕР погоджується з висновками ЕГ

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

ГЕР погоджується з висновками ЕГ

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

ГЕР погоджується з висновками ЕГ

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР погоджується з висновками ЕГ

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

ГЕР погоджується з ЕГ ЕГ щодо наявності у закладі системного підходу до регулювання процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП. Підставами періодичного перегляду освітніх програм є наявність пропозицій щодо внесення змін до затверджених описів ОНП, спричинені змінами у нормативних документах, зокрема внаслідок прийняття нових освітніх і професійних стандартів; висновків за результатами щорічного моніторингу ОНП; рішення Вченої ради Університету щодо запровадження обов'язкових компетентностей, ПРН та освітніх компонентів в ОНП; підтверджених рекомендацій потенційних роботодавців щодо необхідних знань та вмінь для випускників цієї ОНП; мотивованого звернення здобувачів освіти за цією ОНП або за результатами опитування здобувачів ОНП; рекомендацій органів зовнішнього забезпечення якості вищої освіти.П

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Здобувачі освіти входять до складу керівних і консультативно-дорадчих органів у ЗВО, регулярно беруть участь в анкетуваннях щодо задоволеності ними навчальним процесом. Члени ЕГ відзначили як позитивну практику наявність Експертної ради роботодавців та випускників на факультеті, що має покращити комунікацію між академічною та професійною спільнотами задля урахування реальних потреб і вимог роботодавців.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Зауваження ЕГ щодо того, що Проектна група з розробки/оновлення ОНП включає лише викладачів випускової кафедри не може вважатися достатньою підставою для зниження оцінки відповідності за даним підкритерієм, оскільки у звіті самооцінювання та звіті самої ЕГ наведено численні приклади залучення роботодавців до розроблення та оновлення освітніх програм.

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

У закладі функціонує відділ сприяння працевлаштуванню та роботі з випускниками. Підтриманням зв'язків з випускниками займаються науково-педагогічні працівники кафедр, зокрема куратори колишніх академічних груп груп. Частина випускників об'єднані у клубі, який теж виконує функцію підтримання зв'язків між колишніми студентами та університетом.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

ГЕР погоджується з ЕГ у відзначенні роботи відділу забезпечення якості освіти, на який покладено координацію роботи факультетів, кафедр та інших структурних підрозділів, що здійснюють освітню діяльність. Відділ виконує планування й організацію внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу та методичної роботи на рівні сучасних вимог; розробляє напрями удосконалення навчально-методичного забезпечення освітнього процесу; контролює стан виконання методичної роботи усіма підрозділами, перевіряє ефективність та якості освітнього процесу та системи внутрішнього забезпечення якості освіти. Вченою радою університету щорічно заслуховується звіт відділу забезпечення якості, під час якого узагальнюються виявлені помилки, проблемні місця та вносяться пропозиції щодо змін у нормативних документах університету, що регулюють діяльність ЗВО.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Хоча дана ОНП проходить первинну акредитацію, проте з досвіду попередніх акредитацій можна зробити висновок про системне вивчення закладом вищої освіти зауважень та рекомендацій ЕГ та ГЕР, спрямованих на розвиток та удосконалення освітніх програм, а також обґрунтоване врахування таких рекомендацій при подальшому перегляді ОП.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Сформована культура якості у закладі має п'ятирівневу систему забезпечення якості освіти та розподіляє відповідальність між структурними підрозділами ЗВО у контексті здійснення процесів і процедур цієї діяльності.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ГЕР погоджується з висновками ЕГ

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін

ГЕР погоджується з висновками ЕГ

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ГЕР погоджується з висновками ЕГ

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час

акредитації *недоліків*. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Доцільно приділити увагу детальному описанню та апробації процедури правил визнання результатів неформальної освіти задля підвищення ефективності дистанційного навчання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Критерій 6. Людські ресурси

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

В умовах асинхронного дистанційного навчання ГЕР підтримує пропозицію ЕГ щодо створення контрольованого університетом віртуального навчального середовища для реалізації освітнього процесу в умовах дистанційного навчання на базі MOODLE або аналогічних продуктів.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Доцільно на вебсайті економічного факультету та університету надавати можливість швидкого доступу до інформації про терміни громадського обговорення ОНП, проекти освітніх програм, розміщувати систематизований перелік отриманих зауважень і пропозицій від зацікавлених осіб до проєктів ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>Заява про самовідвід_Біловодська_2129.pdf</i>	Ixhty64QeSxUYqewEkiv9kJpTVxVdQdKwkoHcTh9F oc=
Додаток	<i>Самовідвід Затонацька Т. Г._2129.pdf</i>	3COYvK8Jaswmz7jwnrA8q6QSjsJs62Fo2gOQy4mnb /Q=

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

БАРДАСЬ АРТЕМ ВОЛОДИМИРОВИЧ